

Orduzu-Pınarbaşı (Malatya-Battalgazi) Mesire Alanının Rekreasyon Faaliyetleri Kapsamında Değerlendirmesi

İrfan Tapan

İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Doktora Öğrencisi, İstanbul, Türkiye

Doi: 10.55024/buyasambid.1051311

Makale Bilgisi

Özet

Makale geçmişi:

İlk gönderim tarihi: 12.03.2022

Düzeltilme tarihi

Kabul tarihi: 25.06.2022

Yayın tarihi: 30.06.2022

Anahatar Kelimeler:

Malatya,
Orduzu Pınarbaşı,
Mesire Alanı,
Rekreasyon,
Rekreasyon Faaliyetleri

* İrfan Tapan

E-mail address:

nafrinapat.1989@gmail.com

Orcid: 0000-0003-2925-9772

Bu çalışmada Malatya ilinin Battalgazi ilçesine bağlı Orduzu Mahallesi'nin Pınarbaşı mevkiinde bulunan Orduzu-Pınarbaşı Mesire Alanı'nın özellikleri, rekreasyon faaliyetleri, bölgenin potansiyeli, sorunları ve çözüm önerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışma için kullanılan materyaller çeşitli makale çalışmaları, internet ortamındaki kaynaklar, Malatya Büyükşehir Belediyesi ve Malatya Valiliği'nin çeşitli kaynaklarıdır. Bu araştırma için bölgede gözlem yöntemi kullanılarak bölge hakkında detaylı bir araştırma ve incelemeler yapılarak ulaşılan bulgular not edilip çalışmaya dâhil edilmiştir. Toplanan veriler ve yapılan gözlemler neticesinde elde edilen bulgular derlenerek yorumlanmıştır. Yapılan araştırma ve gözlemler neticesinde Orduzu-Pınarbaşı bölgesinin Malatya ilinde en yoğun şekilde ziyaret edildiği mesire alanı olduğu tespit edilmiştir. Bu mesire alanının sınırları içerisinde fuar alanı, lunapark, hayvanat bahçesi, tabiat parkı, kent ormanı, olimpiik yüzme havuzu, kır düğün salonları, Malatya Spor Kulübü antrenman tesisleri, piknik yerleri, kafe ve restoranlar bulunmaktadır. Ayrıca mesire alanının içinde Orduzu-Pınarbaşı Gölet'i de yer almakta olup, bu gölette turistik sandal gezileri gerçekleştirilmektedir. Sonuç olarak Orduzu-Pınarbaşı Mesire Alanı'nda yaşanan yoğun nüfus hareketliliğinden dolayı bölgede bir takım sorunların meydana geldiği görülmüş ve bu sorunların çözümü için çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Evaluation of Orduzu-Pınarbaşı (Malatya-Battalgazi) Recreation Area within the Scope of Recreation Activities

İrfan Tapan

Istanbul University Institute of Social Sciences, Department of Geography, PhD Student, İstanbul, Türkiye

Doi: 10.55024/buyasambid.1051311

ARTICLE INFO ABSTRACT

Article history:

Received: 12.03.2022

Received in revised form

Accepted: 25.06.2022

Available online: 30.06.2022

Key words:

Malatya,
Orduzu Pınarbaşı,
Recreation Area,
Recreation,
Recreation Activities

* İrfan Tapan

E-mail address:

nafrinapat.1989@gmail.com

Orcid: 0000-0003-2925-9772

In this study, the characteristics, recreational activities, potential of the region, problems and solution proposals of Orduzu-Pınarbaşı Recreation Area located in Pınarbaşı of Orduzu Neighborhood, Battalgazi district of Malatya province were tried to be determined. The materials used for this study are various article studies, resources on the internet, various resources of Malatya Metropolitan Municipality and Malatya Governorate. For this research, a detailed research and observations were made about the region by using the observation method in the region, and the findings were noted and included in the study. The findings obtained as a result of the collected data and observations were compiled and interpreted. As a result of the research and observations, it has been determined that Orduzu-Pınarbaşı region is the most frequently visited recreation area in Malatya province. Within the borders of this recreation area, there are fairground, amusement park, zoo, nature park, city forest, olympic swimming pool, rural wedding halls, Malatya Sports Club training facility, picnic areas, cafes and restaurants. In addition, Orduzu-Pınarbaşı Pond is located in the recreation area, and touristic boat trips are carried out in this pond.

As a result, it has been observed that some problems have occurred in the region due to the intense population mobility in Orduzu-Pınarbaşı Recreation Area and various suggestions have been made for the solution of these problems.

2022 Batman University. All rights reserved

1. GİRİŞ

Günümüzde şehirlerde yaşanan hava, su, toprak, görüntü ve gürültü kirliliğinin getirdiği olumsuz sonuçlardan yorulan insanlar boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmek için yeşil alanlar olarak nitelendirilen mesire ve park alanları ile orman örtüsünün bulunduğu bölgelere tatil ve dinlenme amaçlı olarak seyahat ederler. Gerçekleştirdikleri geziler ve seyahatler genellikle günü birlik olan kısa gezilerdir. İnsanların gönüllü olarak katıldıkları günü birlik bu faaliyetler rekreasyon faaliyetleri olarak tanımlanmaktadır. Bu faaliyetlere katılan insanlar boş vakitlerini en iyi şekilde değerlendirmek ve yaşamın getirdiği zorluklardan kısa süreliğine de olsa kurtulmak isterler. Rekreasyon faaliyetlerine katılan kişiler genellikle, sportif aktiviteler, müzikal etkinlikler, sanatsal faaliyetler çeşitli yöresel ve kültürel oyunlar, zekâ uğraşları, doğa yürüyüşleri, sosyal ve kültürel etkinlikler gibi aktivitelerle meşgul olurlar.

Boş zaman süresi boyunca insanların gerçekleştirdikleri aktiviteler, rekreasyon faaliyetleriyle aynıdır. Örneğin evde boş zamanlarını bahçe işleri ile veya marangoz atölyesinde değerlendiren bir kişinin gerçekleştirdiği bu aktivite bazı kişiler tarafından rekreasyon olarak tanımlanırken bazıları tarafından ise boş zaman değerlendirmesi olarak tanımlanabilmektedir. Yine aynı şekilde bir bireyin

bir dere veya gölette balık tutarak günü geçirmesi gibi aktiviteler de kimileri tarafından rekreasyon faaliyetleri olarak tanımlanırken kimileri ise boş zamanda yapılması gereken bir iş olarak tanımlanmaktadır. Bu yüzden boş zaman ve rekreasyon faaliyetleri birbirleriyle benzer anlamlar taşırlar. Bu faaliyetlere katılan bireyler genellikle kendilerini fiziksel, ruhsal ve sosyal yönlerden geliştirirler.

Rekreasyon; kişilerin günlük rutin işler ve yoğun tempo nedeni ile zihinsel ve fiziksel olarak kendini hem yenilemek hem de dinlenmek amacıyla, zorunlu olarak gerçekleştirdiği (iş, okul vs.) işler dışında arta kalan serbest zamanlarında yapmış olduğu, gönüllülük esaslı, haz ve tatmin duygusu oluşturan aktiviteler olarak tanımlanmaktadır (Öztürk ve Aydoğdu, 2012: 613). Rekreasyon faaliyetleri kendi içinde mekânsal açıdan, “açık alan rekreasyon faaliyetleri ve kapalı alan rekreasyon faaliyetleri” olarak iki şekilde sınıflandırılmaktadır. Açık alan rekreasyon faaliyetleri, açık alanda yapılan her türlü sportif (futbol, basketbol, voleybol, tenis vb.) ve doğa temelli (yürüyüş, piknik, kamp, su sporları vb.) faaliyetleri kapsamaktadır (Hazar, 2003: 23; Göker, 2014: 190).

Açık alanda yapılan doğa temelli rekreatif faaliyetler çok fazla ekonomik harcama gerektirmeyen profesyonelden ziyade çok basit rekreasyon tesisleri ya da dağ evleri bulunan yerlerde yapılabilir (Göker ve Ünlüönen, 2019:775). Özellikle Avrupalılar için yürüyüş yolları ve doğal alanlar kültürel miras olarak görülmektedir. Uzun doğa yürüyüşleri ve at binişleri Fransa, İsviçre ve Avusturya gibi dağlık bölgeleri geniş olan Avrupa ülkelerinde yaygındır (Şahin ve Kocabulut, 2014: 9). Kullanıma açık kamu arazilerinde ve sahillerde avlanmak, balık tutmak, tırmanış, yelken, tüplü dalış, kayak yapmak, kamp kurmak, paraşütle atlamak gibi faaliyetler yapılmaktadır. Birçok yerde bu faaliyetlerin kolaylığını sağlamak amacı ile otopark ve güvenlik gibi hizmetler de sunulmaktadır (Kelly, 1990: 213). Park, orman gibi doğal alanlarda yapılan açık alan rekreasyon faaliyetleri eğlencenin yanı sıra insanlarda çevreyi koruma bilinci oluşturan ve insanları bu doğrultuda etik davranışlara yönlendiren etkinliklerdir (Brabyn ve Sutton, 2013: 124). Açık alanda yapılan doğa temelli rekreatif etkinlikler; kampçılık, dağcılık, rafting, kanoculuk, yamaç paraşütçülüğü, blanör ve balon aktiviteleri, botanik ve kuş gözlemciliği, kayak, göl ve nehir balıkçılığı, sörfçülük, avcılık, atlı geziler, tüplü dalış, bisiklet turları, oryantening gibi aktivitelerdir (Göker, 2014:24-28).

Rekreasyonel aktiviteler kapsamında gerçekleştirilen etkinlikler boyutuna, içeriklerine, ulusal ya da uluslararası olma gibi özelliklerine göre üçe ayrılmaktadır. Bunlar; mega etkinlikler, hallmark etkinlikler ve yerel etkinliklerdir (Ercan ve Civelek, 2020: 656). Mega etkinlikler, düzenleyici şehir ve ülkeler için soyut ya da somut çeşitli etkileri olan, büyük kitlelere hitap eden, uluslararası boyutta öneme sahip, uzun süreli etkinliklerdir. Örneğin FİFA Dünya Kupası, World Expo, Olimpiyatlar gibi etkinlikler (Arnegger ve Herz, 2016: 76). Hallmark etkinlikleri, daha dar kapsamlı, tek seferlik ya da daha kısa bir zaman periyodu içerisinde gerçekleşen, destinasyon imajı ve çekiciliğini artırmak için planlanan etkinliklerdir (Getz ve Page, 2016: 598). Yerel etkinlikler ise, büyüklük esasına göre en dar coğrafi alanı temsil etmektedir. Bununla birlikte alanlarına göre etkinlikler kültürel, sportif

etkinlikler, fuarlar, festivaller, işletme etkinlikleri, sosyal amaçlı etkinlikler ve ödül törenleri şeklinde de sınıflandırılabilirler (Timur vd., 2014: 59).

Boş zaman veya rekreasyon faaliyetlerine katılan bireylerde gerçekleştirilen aktivite herkes için aynı şeyi ifade etmez. Örneğin kimi insanlar için yürüyüş yapmak, koşmak veya tırmanmak zevk alınması gereken önemli birer rekreasyon faaliyeti iken diğerleri bu aktivitelerden hoşlanmayabilirler. Bu durum rekreasyonel faaliyetlere katılan bireylerin rekreasyon aktivite seçimlerinde özgür oldukları ve aktivite sonucunda bireysel tatmin seviyesine ulaştıklarını göstermektedir. İnsanların katıldıkları bu eğlencinlen faaliyetlere bağlı olarak zaman içinde rekreasyon turizmi meydana gelmiştir. Rekreasyon turizminin tarihi de oldukça yakın bir döneme denk gelmektedir. Bu turizmin ortaya çıkmasında çeşitli faktörler etkili olmuştur. Bu faktörlerden biri de 19. yüzyılda reform hareketleri gerçekleştiren sanayileşmekte olan ülkelerde yoksulluk içinde yaşayan ve zor şartlarda çalışan insanlara hitap etmek, çalışma koşullarını iyileştirmek ve çevresel iyileştirme fikirleri oluşturmak amacıyla hükümet çalışmalar başlatmıştır (Hal ve Page, 2002:301). Bu çalışmalar zaman içinde alternatif turizm türlerini ortaya çıkarmış ve bu alternatif turizm türlerinden biri olan “*rekreasyon turizmi*” de 1990’lı yıllardan sonra özellikle gelişmiş ülkelerde kendine yer edinmeye başlayarak, zaman içinde tüm dünyaya yayılmıştır. Rekreasyon turizmine katılan insanlar genellikle dinlenmek ve eğlenmek amacıyla hareket ederler. Bu hareket bazen kısa mesafede olduğu gibi bazen de uzak mesafelerde gerçekleştirilir. Bu hareket kapsamında insanlar piknik yapma, balık avlama, güneşlenme, yürüyüş yapma, yüzme ve daha birçok aktivite gerçekleştirirler. Rekreasyonel turizm, insanların boş zamanları boyunca hayatın sıkıcı ve zorlu yanlarını unutup, hayal ettikleri faaliyetlere gönüllü olarak katılmalarına denir.

Rekreasyon turizminde coğrafi farklılıklar da çok önemli bir yere sahiptir. Örneğin Alp Dağları’ndaki donmuş bir göl, Kalahari Çölü’ndeki bir vaha, Pasifik Okyanusu’ndaki bir mercan ada ile Afrika veya Güney Amerika’nın tropikal bölgesinde yer alan bir kumsal rekreasyon kaynağı olabileceği gibi kırsal bir köy, bir mesire alanı veya şehir parkı da rekreasyon alanı olabilir. Bu da rekreasyon turizminin çok geniş alanlarda yapılabildiği ve dünyanın hemen her noktasında kendisine yer edinebildiğini göstermektedir.

Boş zamanlarda maddi bir beklenti olmaksızın gerçekleştirilen her aktivite rekreasyon tanımı içine girmektedir. Rekreasyon turizmi ise bu boş vakitlerde insanların oturdukları yeri bir veya birkaç günlüğüne terk edip, başka bir mekâna gidip burada vakit geçirme, çeşitli faaliyetlerde bulunma ve bu faaliyetler sırasında ise maddi anlamda harcama yapmak anlamına gelir. Zaman içinde çalışma hayatının getirdiği iş yoğunluğu ve yorgunluğuna bağlı olarak insanların sağlığı da giderek kötüleşmeye başlamıştır. Bu durum gelişmiş ülkelere kendini daha ciddi şekilde hissettirmiştir. Bu yorgunluk ve yoğunluğa bağlı olarak insanlarda obezite, diyabet, kolesterol, kemiklerde deformasyon, romatizma ve stres gibi birçok hastalık insan vücudunda ortaya çıkmaya başlamıştır. Meydana gelen bu tür hastalıkları önlemek ve birey bedeninin bedensel ve ruhsal bakımdan dinlendirmek, eğlenmek ve hoş zaman geçirmek amacıyla insanlar bu rekreasyon aktivitelerine ve rekreasyon turizmine yönelirler.

Turizmin tanımı çeşitli araştırmacılara göre değişmekle birlikte, bütün araştırmacıların bu tanımlamalarda bulunduğu ortak nokta olarak insanların maddi kazanç sağlama amacı olmaksızın, sürekli yaşadıkları ortam dışına seyahat etmeleri, gittikleri yerde konaklama, beslenme gibi hizmetleri ve yörede üretilen malları satın almaları şeklinde karşımıza çıkar (Akova, 1999:183). Akova ve Şahin ise (2019) turizm kavramını, bir turistin bir turizm bölgesini tercih etmesini ve turizm bölgesinde geceleyp, satın aldıkları, kiraladıkları veya satın almak ya da kiralamak isteğinde buldukları mal ve hizmetler ile yaşadıkları anıların bütünü olarak açıklamıştır (Akova ve Şahin, 2019:814). Herhangi bir kişiyi turizm faaliyetleri içine çekebilmek, onu seyahat etmeye özendirilebilmek doğal, kültürel, sanatsal ve teknolojik olanakların organize bir şekilde harekete geçirilmesiyle mümkündür. Bunu gerçekleştirebilmek için turistik bölge olmaya aday yörenin öncelikle doğal ve beşeri turistik çekiciliklerinin önce saptanması daha sonra da bu kaynakların turizm amaçlı nasıl değerlendirilebileceğinin ortaya konması gerekir (Akova, 2000:71). Bu bakımdan araştırma sahası olan Orduzu Pınarbaşı rekreasyon alanındaki turizm olanaklarının belirlenmesi, bölgenin sahip olduğu çekicilikleri, avantaj ve dezavantajlarını saptamakla mümkündür.

2. YÖNTEM

Bu çalışmanın yöntemi nitel araştırma yöntemi olan gözlemdir. Araştırma için bölgede arazi çalışması gerçekleştirilerek sahanın güncel durumu incelenmiştir. Yapılan gözlemler sonucunda elde edilen veriler analiz edilip yorumlanarak çalışmaya eklenmiştir. Bu bağlamda alanda meydana gelen sorunlar tespit edilerek çalışmanın sonuna eklenmiştir.

Çalışmanın kapsama alanını Doğu Anadolu Bölgesi sınırları içerisinde yer alan Malatya ilinin Battalgazi ilçesine bağlı Orduzu Mahallesi'nde bulunan Orduzu-Pınarbaşı Mesire Alanı oluşturmaktadır. Araştırma sahasının coğrafi konumu 38°20' doğu boylamı, 38°25' kuzey enlemi üzerinde bulunmakta olup, Malatya Battalgazi ilçe merkezine de 5 km mesafede yer almaktadır. Bu mesire alanı 500 dönümlük bir arazi üzerine inşa edilmiş olup, alanının toplam yüzölçümü 15 km²'dir.

Çalışmanın materyalini çeşitli makale çalışmaları, internet kaynakları, konu ile alakalı kitaplar, Malatya Büyükşehir Belediyesi ve Malatya Valiliği internet kaynaklarıdır. Çalışma için bölgede gözlem yapılarak, bölgede gerçekleştirilen rekreasyon aktiviteler, sorunlar ve çözüm önerileri hazırlanmıştır.

Mesire alanı hakkında bilgi toplamak için bölgenin avantaj ve dezavantajları belirlenmiş, çalışma sahasında ne tür rekreasyon aktivite türü bulunduğu, alanın tarihçesi, bitki örtüsü, alanda bulunan göletten oluşum nedeni, fuar alanı, hayvanat bahçesi, botanik bahçe, kent ormanı, tabiat parkı, göletten fauna ve florası, toplam yüzölçümü gibi sorulara cevap aranmıştır.

3. BULGULAR

Yapılan gözlemler neticesinde mesire alanının doğal ve beşeri özellikleri, tarihçesi, mesire alanının oluşum nedeni, bölgenin coğrafi konumu, mesire alanı içerisinde kalan fuar alanı, lunapark, hayvanat bahçesi, tabiat parkı gibi önemli alanlar hakkında toplanan bilgiler ayrı ayrı alt başlıklar halinde ele alınmıştır.

3.1. Orduzu-Pınarbaşı Mesire Alanının Konumu

Araştırma sahası olan Orduzu Pınarbaşı, Malatya İlinin Battalgazi İlçesine bağlı bir yeşillik alanıdır. Orduzu-Pınarbaşı, Malatya-Elazığ karayolu üzerinde yer alıp, Orduzu Mahallesi'nin sınırları içerisinde kalmaktadır. Batıda Yeşilyurt, doğusunda Kale, kuzeyinde Battalgazi, güneyde ise Pütürge ilçeleri yer almaktadır. Pınarbaşı, insanların kaynak sularının önüne set çekerek oluşturdukları bir göldür. Yani oluşumu bakımından doğal olmayıp, yapay bir göldür. İnsanlar tarımsal faaliyetlerde sulama yapmak amacıyla bu göletti oluşturmuşlardır. Günümüzde de gölettin bir tarafındaki sular tarımda sulama amaçlı kullanıldığı için yaz aylarında bir kısmı kurumaktadır.

Araştırma sahasını oluşturan Orduzu Pınarbaşı Mesire Alanı Battalgazi ilçesinin sınırları içerisinde yer almasına rağmen Yeşilyurt, Pütürge ve Kale ilçesine de oldukça yakın bir konumda bulunmaktadır. Ayrıca Adıyaman iline de oldukça yakın bir konumda yer almaktadır. Orduzu Pınarbaşı Göleti tarım alanlarının sulanması amacıyla 1979 yılında yapılmıştır. Orduzu Pınarbaşı göletinin toplam uzunluğu 950 metre, genişliği ortalama 6 metre, derinliği ise maksimum 9 metreye sahiptir. Orduzu Pınarbaşı Göleti'nde yaklaşık 1.600.000 m³ su kapasitesi bulunmaktadır. Gölette tabakalaşma hareketleri oluşmaz, genel olarak da dar ve uzun bir şekli bulunmaktadır (Çetin ve Şen, 2003:279).

Harita 1: Malatya ili ve ilçeleri ile çalışma sahası

Araştırma sahasına oldukça yakın bir konumda bulunan Yeşilyurt ve Battalgazi ilçeleri Malatya ilinde nüfusun yaklaşık %80'ini (642.000) oluşturmaktadır. Bu durum bölgenin ziyaretçi sayısını ciddi derecede etkilemektedir. Bu iki ilçedeki nüfus genel olarak yıl boyunca bu mesire alanını sıkça ziyaret etmektedir. Malatya'da Orduzu Pınarbaşı dışında Horata, Gündüzbey, Davullu Pınar, İnek Pınarı, Sürğü Takas, Sulu Mağara, Günpınar Şelalesi, Tohma Kanyonu, Levent Vadisi Milli Parkı, Beydağı

Tabiat Parkı, Hasançelebi Ilıca Mesire Alanı, Arguvan Balıklı Çeşme, İspendere İçmeceleri, Kozluk Çayı Milli Parkı, Berenge Çayı, Kayarası Kanyonu, Sarıçiçek Yaylası, Beydağı Tabiat Parkı ve Kutanlı Peribacaları gibi önemli piknik ve dinlenme alanları bulunmaktadır. Ancak Orduzu Pınarbaşı Mesire alanının dışında kalan diğer bütün dinlenme alanları şehir nüfusunun yaklaşık %80'ini barındıran Yeşilyurt ve Battalgazi ilçelerine uzak konumlarda bulunduğu için, bu ilçelerdeki insanlar sıklıkla bu bölgeyi mesire ve rekreasyon alanı olarak tercih etmektedir. Bu durum Orduzu Pınarbaşı rekreasyon alanının, bu bölgede bulunan yoğun nüfusun rekreasyon faaliyetleri için ne kadar önemli bir yer olduğunu göstermektedir.

3.2. Orduzu Pınarbaşı'nda Rekreasyonel Faaliyet Alanları ve Gerçekleştirilen Aktiviteler

Orduzu Pınarbaşı alanı geçmişten günümüze yerleşmenin sürekli olarak bulunduğu, tarihin her döneminde önemini koruduğu bir bölgedir. Orduzu Pınarbaşı Mesire Alanının yaklaşık 1 km kuzeydoğusunda bulunan Arslantepe Höyüğü Malatya ilinde Neolitik Çağda kurulmuş ilk yerleşim alanlarından biridir. Ayrıca bölgede Roma ve Bizans dönemlerinden kalma Aspuzu yerleşim yeri de bulunmaktadır. Yerleşme tarihinin eskilere dayanması sebebiyle bölge tarihin her döneminde önemini korumuş, günümüzde ise Malatya ilinin en önemli mesire ve sulak alanlarından biri olmuş, Malatya ilinde de en çok ziyaret edilen yerlerin başında yer almıştır. Özellikle hafta sonları tatil sebebiyle yoğunluk daha da artmaktadır.

Fotoğraf 1: Orduzu Pınarbaşı Mesire Alanı

Yukarıda yer alan Fotoğraf 1 ilkbahar mevsiminde çekildiği için gölün iki tarafı da suyla doludur. Yaz ve Sonbahar aylarında ise gölün büyük bir bölümünü oluşturan 2. göl bölgesi sulama amaçlı kullanıldığı için kurumaktadır. Aşağıda yer alan Fotoğraf 2 ise Temmuz ayında çekilmiş ve yaz aylarıyla birlikte suların çekilmesiyle göletin bir tarafının kuruduğu görülmektedir.

Fotoğraf 2: Orduzu-Pınarbaşı göletinde yaz mevsiminde suların çekilmiş hali

Bu mesire alanı 2010 yılına kadar doğal halini çoğunlukla korumuş olmasına rağmen bu tarihten sonra belediye tarafından yeniden planlama ve peyzaj düzenleme faaliyetleri kapsamında önemli değişimler yaşanmaya başlanmıştır. Ayrıca bölgede son 10 yılda ciddi şekilde artan yapılaşma hareketleri nedeniyle mesire alanı daralmaya başlamış ve birçok özel okul, öğrenci yurtları, kır düğün salonları ve spor kulüpleri tesisleri bölgede yapılmaya başlamıştır. Bu durum mesire alanının doğallığına zarar vermektedir. Günümüzde mesire alanında en çok görülen ağaç türü, çam, çınar, söğüt, ardıç, dişbudak, çeşitli meyve ağaçları ve hayvanat bahçesi içinde bulunan birçok tropikal bitki örtüsü gibi sayısızca ağaç türü bulunmaktadır.

Orduzu Pınarbaşı mesire alanı birbirleriyle bağlantılı iki göl ve bu göllerin her iki tarafında ise ağaçlık alanlar bulunmaktadır. Fotoğraf 1’de de görüldüğü gibi göl iki kısımdan oluşmaktadır. Gölün akarsu kaynağı 1. göl alanının güneybatısında bulunmaktadır. İki göl parçasını birbirine bağlayan ve gölün ortasında yer alan bir köprü bulunmaktadır. 2. göl alanında bulunan akarsu yaz mevsiminde tarımsal sulama amaçlı kullanıldığı için yazın kurumaktadır. Köprünün altında bulunan bir geçitin önü kapatılarak yaz aylarında gölün iki tarafının da kuruması engellenmektedir. Gölün etrafında yer alan yeşil alanlar ve tabiat parkının içinde insanların piknik yapma, dinlenme, eğlenme, doğa yürüyüşü yapma, koşma, bisiklet sürme, faytona binme, spor yapma, fotoğraf çekme gibi birçok aktivite yeri bulunmaktadır. Yeşil alanların kenarında ise mangal yapmak yeri ve piknik alanları bulunmaktadır. Mesire alanının içinde ve çevresinde yürüyüş ve bisiklet yolları sayesinde insanlar spor yapabilmektedir. Gölde ise turistik sandal gezintisi düzenlenerek fotoğraf çekimi yapılmaktadır. Bu mesire alanı Malatya’da çok bilinen bir yer olduğu için yeni evlenen çiftler bu gölün etrafında doğal alanda fotoğraf çekimi yapmaktadırlar. Bu bakımdan da yeni evlenen çiftler tarafından düğün günlerinde çok ziyaret edilen bir mekândır. Mesire alanının içinde bulunan olimpik yüzme havuzu da

en çok gidilen yerlerden biridir. Ancak bu yüzmeye havuzunun sadece erkekler tarafından kullanılıp, kadınlar için ayrı bir bölümün olmaması, yüzmeye için gelen ziyaretçi sayısını azaltmaktadır.

Tablo 1: Orduzu-Pınarbaşı'nda gerçekleştirilen rekreasyonel turizm etkinlikleri

Piknik yapmak	Sandal gezintisi	Ata binmek
Güneşlenme	Bitki örtüsü inceleme	Bisiklet sürme
Araba sürme	Futbol oynama yerleri	Konser
Yürüyüş	Koşmak	Kitap okumak
Yüzme	Doğada yaşam	Yeme-içme
Kır düğününe katılma	Fotoğrafçılık	Uçurtma uçurmak
Doğa yürüyüşü	Entrüman çalma yerleri	Kamp kurmak
Fuar ve eğlence	Şarkı söylemek	Spor yapma

Tablo 1'de Orduzu Pınarbaşı Mesire Alanında gerçekleştirilen rekreasyon turizm faaliyetleri yer almaktadır. Bu mesire alanı özellikle 2000'li yıllardan önce bölge insanının sadece piknik yapmak amacıyla kullandığı bir alandı. Bölgede bulunan ağaçlık alanların içinde pek çok ziyaretçi piknik yapıyorlardı. 2000'li yıllara kadar bölgenin doğallığı korunmuş ve yapılaşma da yok denecek kadar azdı. Özellikle Mişmiş Park Fuar ve Kongre Alanı'nın kurulmasından sonra insanlar piknik yapmanın dışında eğlenmek, konsere gitmek, müzik dinlemek gibi aktiviteleri gerçekleştirmek amacıyla bu sulak alanı ziyaret etmeye başlamışlardır. Bununla birlikte mesire alanının içine lunaparkın yapılmasıyla bölge eğlence merkezi haline gelmiş ve özellikle çocuklu aileler için çok önemli bir uğrak mekân yeri olmaya başlamıştır. Bölgedeki asıl değişim hareketleri ise 2012 yılından sonra gerçekleşmiştir. 2012 yılından sonra bölgedeki doğal ortamı oluşturan yaşlı ağaçların çoğu kesilmiş ve yerine farklı ağaç türleri olan çam, çınar, dışbudak, söğüt, iğde gibi çeşitli bitki türleri ekilmiş ayrıca mesire alanının büyüklüğü de yaklaşık 3 katına çıkartılmıştır.

Fotoğraf 3: Orduzu-Pınarbaşı'nda rekreasyon faaliyet alanları

Orduzu Pınarbaşı Mesire Alanı 1979 yılında su tutulduğundan itibaren piknik yeri olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu mesire alanı içerisinde yer alan gölet iki kısımdan oluşmakta ve göleti ikiye ayıran bölgede bulunan köprünün uzunluğu 10 metre genişliği ise yaklaşık 3 metredir. Bu yapay göletin çevresinde birçok önemli etkinlik alanı bulunmaktadır. Hayvanat bahçesi, Malatyaspor Tesisleri, Olimpik Yüzme Havuzu, tabiat parkı, lunapark, fuar alanı, kır düğün salonları ve birçok kafé bunlardan bazılarıdır.

Mişmiş Park Fuar ve Kongre Alanı

Burada bulunan Mişmiş Park Fuar Alanı 35 dönümlük bir arazi üzerine yapılmış olup, lunapark da sonradan bu fuar alanına dahil edilmiştir. Mişmiş Park özellikle yaz aylarında ziyaretçiler tarafından yoğun bir ilgi görmekte olup belediye tarafından 9.000 metrekarelik bir fuar alanının yapılmasıyla Mişmiş Park Fuar Alanı daha çok ziyaretçi almaya başlamıştır. 2009 yılında bu alan için peyzaj mimarları çevresel düzenlemeler yapmaya başlamış ve bu düzenlemelerin altyapı çalışmaları 2010 yılında tamamlanmıştır. Bu fuar alanı yaz aylarında kayısı hasadından sonra dönemsel şartlara bağlı olarak Temmuz ve Ağustos aylarında, kayısı meyvesinin tanıtımı için uluslararası etkinlikler düzenlenip konser verilerek hem yerel hem de ülke çapında tanınan sanatçılar davet edilip, 5 gün boyunca bu fuar ve festival alanında konser verilmektedir. Bu festival ve şenlikler sayesinde kayısı ve Malatya ilinin diğer önemli kültürel ürünleri dünyaya tanıtılmaktadır. Düzenlenen bu kayısı (mişmiş) fuarı Malatya ilinin tanıtımına da katkı sunmaktadır. Bu fuar alanında, festival haftası boyunca uluslararası halk oyunları ekiplerinin folklor gösterileri, müzikal etkinlikler ile resim ve sahne sanatları alanında farklı aktiviteler gerçekleştirilerek, Mişmiş Park Fahri Kayahan Sahnesi'nde önemli sanatçılar konser vermektedir. Festival kapsamında, merkezinde kayısının olduğu bazı etkinlikler düzenlenmektedir. Bu etkinlikler arasında Arslantepe UNESCO yolundaki bisiklet yarışı, kortej yürüyüşü, kayısı yarışmaları (geleneksel en iyi yaş kayısı yarışması, yaş kayısı yeme yarışması, kayısı pırlatma (patik yapma) yarışması, en iyi kayısı ambalajı yarışması) gibi etkinlikler yer almaktadır. Festival sürecinde ayrıca "en iyi vitrin yarışması" da düzenlenmektedir. 2021 yılında bu fuar alanında 24. Uluslararası Kayısı Fuarı ve Şenlikleri düzenlenmiştir. Bu fuar alanında ayrıca Film Festivali, Tarım Fuarı, Kitap Fuarı, Otomobil Fuarı, Uluslararası kongreler, sempozyumlar, konferanslar, söyleşiler gibi birçok program da yapılmaktadır. Fuar alanının yanında bulunan büyük kongre salonu, 200 kişilik olup, 3 toplantı salonu, 1 seminer salonu ve 1 idari binadan oluşmaktadır.

Malatya Orduzu Ctipi Mesire Yeri Botanik Park ve Hayvanat Bahçesi

Mesire alanının içerisinde yer alan Malatya Orduzu C Tipi Mesire Yeri Botanik Park ve Hayvanat Bahçesi Doğu Anadolu Bölgesi'nde yapılan ilk hayvanat bahçesidir. Bu hayvanat bahçesi Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından 70 dönümlük arazi üzerine kurulmuş ve hayvanat bahçesinde, 50 türden 500 hayvan bulunmaktadır. Hayvanların bulunduğu alanlarda peyzaj düzenlemeleri dikkat çekmektedir. Tavşan, at, keçi ve inek gibi hayvanlar ziyaretçiler tarafından yoğun ilgi görmektedir. Hayvanların beslenmesi için özel menüler oluşturulmakta ve ziyaretçilerin yemek vermesine izin verilmemektedir. Kış aylarında ısıtıcılar ile kafesler belirli bir ısıya getirilmekte olup hayvanların enerjileri yüksek tutulmaktadır. Hayvanat bahçesi içinde aslan, ayı, kaplan, kurt ve

sırtlan gibi yırtıcı hayvanların yer aldığı kafesler geniş olmakla birlikte birçok ihtiyacı karşılayabilecek nitelikte dizayn edilmiştir. Hayvanat bahçesinin yapımına 2018 yılında başlanmış ve 2019 yılında tamamlanarak hizmete açılmıştır. Bu hayvanat bahçesine 0-6 yaş grubunda bulunan çocuklar için ücretsiz giriş sağlanmaktadır. Siviller 4 TL ücret öderken, öğrenciler ve belediye çalışanları ise 2 TL gibi bir ücret ödemektedir. Araçlarıyla gelenler için; bisiklet 4 TL, motosiklet 6 TL, otomobil, kamyonet ve pick-up 12 TL, minibüs 36 TL, midibüs 60 TL ve otobüs için de 108 TL alınmaktadır. Ayrıca özel fotoğraf çekimleri de 175 TL'ye yapılmaktadır. İnsanların rahat bir şekilde ulaşım sağlamaları için ücretsiz ring servisi hizmeti sunulmaktadır. Mişmiş Park Tarım Fuarı çevre yolu kavşağından her yarım saatte bir ring servisi Malatya Hayvanat Bahçesi'ne gitmek için kalkmaktadır. Malatya Hayvanat Bahçesi sabah 09:00 ile 17:00 arası ziyaretlere açıktır. Hayvanat bahçesi cumartesi ve pazar günleri yoğunluğun en fazla olduğu günler olup, en yoğun zaman dilimi ise saat 12:00-16:00 arasıdır. Hayvanat bahçesinin içinde çocuklar için de ayrı 3 noktada, çocuk oyun bahçeleri kurulmuştur. Farklı türlerdeki hayvanların yanı sıra gelişmiş ağaç ve bitki türleri ile bir nevi botanik bahçedir. Hayvanat bahçesi içinde farklı ağaç türünden 1.000 adet gelişmiş ağaç ve 200 bine yakın çalı türü bitkileri dikilerek bir botanik bahçesi de oluşturulmuştur. Hayvanat bahçesi içinde birçok tropikal bitki türü ekilerek ziyaretçiler için bilgilendirme panoları hazırlanmış ve ziyaretçilerin bitki örtüsünü inceleme ve gözlemlene faaliyetlerine katılmaları sağlanmıştır. Hayvanat bahçesinde ata binmek, fotoğraf çekmek, gezme-görme gibi rekreasyon ve turistik aktivite etkinlikleri yapılmaktadır. Hayvanat bahçesinde vahşi hayvanların bulunduğu kafeslerin etrafı güvenlik nedeniyle tamamen kapalıdır. Kuş, sülün ve tavuk türleri kulübelerde kalırken, at, midilli, geyik, ceylan, keçi, deve kuşu, kanguru, lama gibi hayvanlar ise üstü açık ve etrafı çitle çevrili olan alanlarda barınmaktadır. Hayvanat bahçesinde bulunan hayvan türlerinin bazıları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Orduzu c tipi mesire yeri botanik park ve hayvanat bahçesinde bulunan başlıca hayvan türleri

Ördek Türleri	Flamingo	Maymun Türleri
Balık Türleri	Kanguru	Papağan
Zebra	Aslan	Sülün Türleri
Geyik	Bengal Kaplanı	Muhabbet Kuşu
Ceylan	Midilli	Lemur
Keçi	At	Tropikal Kuş Türleri
Koyun	Benekli Sırtlan	Lama
Deve Kuşu	Ayı	Babun
Tavuk Türleri	Kurt	Horoz Türleri

Hayvanat bahçesinin giriş kısmındaki yüksek bir tepede bulunan yel değirmeni ve gölün kenarında yer alan hatıra fotoğrafı çekim yerleri, fotoğrafçılık için çekici özellikler kazandırmıştır. Hayvanat bahçesininin etrafında bulunan Turgut Özal Tabiat Parkı ve Malatya Kent Ormanı içindeki ağaçlık alanlar bölgede yeşil alanları arttırmış ve yürüyüş yapmak, bisiklet sürmek, bitki örtüsünü incelemek ve dinlenmek gibi aktivitelere katılmak için gelen insanlara çeşitlilik sunmaktadır.

Fotoğraf 4: Hayvanat bahçesi

Turgut Özal Tabiat Parkı ve Malatya Kent Ormanı

Orduzu-Pınarbaşı Mesire Alanı'nın sınırları içerisinde bulunan Turgut Özal Tabiat Parkı ile Kent Ormanı 2009 yılında tescil edilmiştir. Bu korunan alanın kaynak değerleri; kaynak suyu, orman ve kayalık ekosistemidir. Alan içerisinde yer alan Turgut Özal Tabiat Parkı 2009 yılında Malatya Merkez Belediyesi tarafından 387 dekarlık bir arazi üzerine inşa edilmiştir. Turgut Özal Tabiat Parkı'nın çekim alanları Malatya, Adıyaman, Elazığ ve Kahramanmaraş illeridir. Turgut Özal Tabiat Parkı bünyesinde orman ekosistemi ve su ekosistemi olmak üzere iki ekosistem bulunmaktadır. Tabiat Parkı'nda karasal ekosisteme ait olan 34 familya içerisinde toplam 108 bitki türü belirlenmiştir. Bu türler içerisinde Fitocoğrafik Bölgesi belirlenmiş olan 32 türden, 26'sı İran-Turan, 2'si Avrupa-Sibirya, 1'i Akdeniz ve 3'ü Doğu Akdeniz Fitocoğrafik Bölgesi elemanıdır. Diğer türler ise çok bölgeli veya Fitocoğrafik Bölgesi bilinmeyen türlerdir. Orduzu Pınarbaşı Göleti'nde sucül ekosistemde Bacillariophyta, divizyosundan 84 tür (2 varyete), Chlorophyta divizyosundan 14 tür (3 varyete), Cyanophyta divizyosundan 9 tür (1 varyete), Dinophyta divizyosundan 2 tür, Euglenophyta divizyosundan ise 2 tür olmak üzere toplam 111 fitoplankton türü (6 varyete) belirlenmiştir. Araştırma sahası bulunan gölet içerisinde ise sucül omurgasızları oluşturan 5 adet zooplankton, 1 yengeç, sucül omurgalıları oluşturan 2 balık ve 2 amfibi olmak üzere sucül ekosistemde yaşayan toplam 10 adet farklı tür bulunmaktadır. Ayrıca bölgede karasal omurgasızları oluşturan 10 adet böcek, karasal omurgalıları oluşturan 10 adet kuş, 2 adet sürüngen ve 2 adet memeli olmak üzere karasal ekosistemde yaşayan toplam 24 adet farklı tür bulunmaktadır (www.turgutozal.tabiat.gov.tr).

Fotoğraf 5: Orduzu-Pınarbaşı göletinin 2. bölümünde bulunan seyir köprüsü ve göletin su kaynağı
Orduzu-Pınarbaşı Göleti ve Çevresi

Doğal güzellikler bakımından da zengin bir alana sahip olan tabiat parkı çok sayıda rekreasyonel faaliyetlerde ev sahipliği yapmaktadır. Doğal kaynak su olarak çıkan ve Pınarbaşı diye bilinen kaynak suyunun önüne set çekilerek oluşturulan göletin estetik görüntüsüyle birlikte çam, sedir ve badem gibi ağaçlarla örtülü vadi, seyir manzarası bakımından bir bütünlüğüne sahiptir.

Fotoğraf 6: Rekreasyon aktivite yerleri

Saha içerisinde idare ve ziyaretçi tanıtım merkezi, kır kahvesi, kır lokantası, mescit, satış ünitesi, otopark, kamelya ve piknik üniteleri mevcuttur. Ayrıca gölet içerisinde kayıklarla da ziyaretçilere hizmet vermektedir. Gölet içerisinde dört kayak mevcuttur. Ancak bu kayıklar göletin 2. tarafı yani yaz aylarında da kurumayan bölümde faaliyet göstermektedir. Ayrıca gölet çevresinde turistik geziler için faytonculuk faaliyetleri kapsamında dört fayton ücretli olarak hizmet vermektedir. İnsanların ibadetlerini yapmaları için de mesire alanının içine ahşap bir cami yapılmıştır.

Fotoğraf 7: Orduzu Pınarbaşı Gölü

Turizm bölgesi olma arzusunadaki ve bu potansiyele sahip yörenin öncelikli olarak altyapı üniteleri içinde ulaşım sorununu çözmek zorunluğu bulunur (Akova, 1998:87). Bu bakımdan Pınarbaşı mesire alanına giden ulaşım yolları yapılarak alt ve üst yapı olanakları geliştirilmiştir. Şehirlerarası ulaşım yolu olan ve aynı zamanda Malatya-Elazığ karayolu ulaşım yolu da olan otoban yolu Orduzu Pınarbaşı Mesire alanının sınırından geçmektedir. Bu durum ulaşım sorunu çözmüştür. Pınarbaşı mesire alanının içerisinde en çok gerçekleştirilen faaliyetlerden bir tanesi de bisiklet sürmedir. Bunun için gölün etrafını dolanan alternatif bisiklet yolları ve bisiklet kiralama yerleri bulunmaktadır. Gölün kaynağının bulunduğu yerde ise kafelerin bulunduğu ve insanların daha çok yeme-içme ihtiyaçlarını karşıladıkları alan bulunmaktadır. Bu bölgede gölün kaynağının önünde küçük bir şelale ve gölün

içinden geçen ahşap bir köprü yer almaktadır. Gölün etrafında turistik oturma yerleri ve kamp alanları bulunmaktadır. Bölgede bulunan kafe ve restoranlar çevreyle uyumlu bir şekilde, bölgenin doğallığına zarar vermeyecek ahşap yapılardan inşa edilmiştir. Bu kafe ve restoranlarda yöreye özgü çeşitli el dokumaları sandalye ve koltukların üzerine yerleştirilerek turistik çekicilik kazandırılmaya çalışılmıştır.

Gölün ikinci tarafı ise yaz aylarında kuruduğu için pek fazla çekicilik barındırmamaktadır. Gölün bu tarafı özellikle 2015 yılından sonra göl sularının aşırı olarak tarımsal sulama amaçlı kullanılması ve kaynak sularının da yaz aylarında kurumaması veya azalmaya başlamasıyla birlikte yaz ve sonbahar aylarında kuru kalmaktadır. Belediye ekipleri de gölün tamamının yaz aylarında kurumamasını önlemek amacıyla gölün ortasından geçen köprüünün altına set çekerek suyun diğer tarafa geçmesini engellemektedirler. Bu şekilde göl sularının tamamının kurumaması engellenmekte ve sonbahar aylarıyla beraber bu set tekrar kaldırılarak gölün tamamının su dolması sağlanmaktadır.

Orduzu Çınarı Anıt Ağacı

Orduzu bölgesinde Malatya ilinin kültürel tarihine ışık tutan anıt ağaçlardan biri olan Orduzu Çınarı Anıt Ağacı da bulunmaktadır. Bu anıt ağaç aynı zamanda Malatya'nın yetiştirdiği önemli kahramanlarından olan Seyit Battalgazi'nin de Çınarı olarak bilinmektedir.

Fotoğraf 8: Orduzu çınarı anıt ağacı

Çınar ağacı Malatya'ya 7 kilometre uzaklıkta Orduzu Beldesi'nde Çarşıbaşı Mahallesi Çınarçeşme Mevkii'nde yer almaktadır. Ağacın gövde kalınlığı 7,20 metre olarak ölçülmüştür. Boyu yaklaşık 15 m olan yaşlı ağacın gerçek yaşı kesin olarak bilinmemekle birlikte, zamanla içi boşalan ağacın ana gövdeden iki dala ayrıldığı görülmüştür. Dalların gövde sürgününden büyümüş 8–10 metre boyunda yan dalları mevcuttur. Ağacın gövdesi iç kısımdan çürümüş ve büyük kovuklar oluşmuştur.

Ağacın kök kısmı taş bir duvar örülerek sağlamlaştırılmıştır. Ağacın etrafında gözeler halinde su akmaktadır. Battalgazi Çınarı'nın bulunduğu alan çınar ağacı ve yanındaki pınardan oluşan bir ziyaret yeridir. Rivayete göre 8'inci yüzyılda yaşadığına inanılan Battalgazi, hayvanlarını buraya sulamaya getirmiş; suladıktan sonra elindeki çınar çubuğunu suyun kenarına dikmiş ve o çubuktan da bugünkü çınar ağacı yetişmiştir. Bu çınar ağacı da bölgede insanların sıkça ziyaret ettiği bir anıt ağaçtır.

Arslantepe Höyüğü Açık Hava Müzesi

Orduzu Pınarbaşı Mesire Alanı'nda tarihi geçmişi ve kültürel değerlerinin önemi açısından bakıldığında Tabiat Parkı'nın içinde bulunduğu Orduzu Beldesi'nde yer alan Arslantepe Höyüğü'nde yapılan kazı çalışmaları sonucunda Arslantepe'nin tarihte çok önemli bir yerleşim ve ticaret merkezi olduğu ortaya çıkmaktadır. Hititlerin Anadolu'da M.Ö 2000 yıllarının başında varlıklarını gösterdikleri, Arslantepe'den çıkarılan bazı seramik örneklerinden anlaşılmaktadır. Tarihi Roma ulaşım bağlantıları üzerinde önemli bir kavşak noktası olan Malatya yöresi Roma ve Bizans dönemlerinde askeri kimliğiyle öne çıkmıştır. Malatya kent merkezinin ilk yerleşim yeri olan Orduzu beldesinin kuzeyinde bulunan Battalgazi ilçesi olduğu bilinmektedir. Ayrıca geçmişte bu bölge ve çevresinde yani Aspuzu olarak bilinen alanda bağcılık faaliyetleri nedeniyle yoğun yerleşimin bulunduğu bir bölge olduğu bilinmektedir. Bölgede yapılan rekreasyonel faaliyetlerin yanında şehrin tarihine ışık tutan ve Malatya şehrinin de ilk yerleşim yeri olan Arslantepe Höyüğü de buranın yaklaşık 1 km uzağında yer almaktadır. Buraya gelen ve tarihe meraklı olan insanlar yürüyerek ya da arabayla da Arslantepe Höyüğü ve müzesine gitmektedirler. Bu durum mesire alanına ayrı bir özellik de kazandırmış ve turizmde alternatifler sunarak bölgede yapılan rekreasyon faaliyetlerin yanında bu höyükte açık hava müze turizmine katılım sağlanmaktadır.

3.3.Orduzu Pınarbaşı Mesire Alanı'nda Rekreatif Faaliyetlerin Gelişebilmesi İçin Yapılması Gerekenler

Orduzu Pınarbaşı Mesire Alanı'nın rekreasyon turizmi bakımından yüksek bir potansiyeli bulunmaktadır. Bu bölge Malatya ilinde en fazla ziyaret edilen sulak alanların başında gelmektedir. Her ne kadar rekreasyon turizmi bakımından bölgenin yüksek bir potansiyeli ve müşterisi bulursa da bu mesire alanında geliştirilmesi gereken birtakım çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmaların başında da bölgenin tanınırlığının artması için reklam ihtiyacının giderilmesi gerekmektedir. Gerek yerel gerekse de ulusal gazete ve televizyon kanallarının yanında internet ortamında da sahanın reklamı yapılarak bölge tanıtılmalıdır. Ayrıca gerek afiş gerekse de posterler yardımıyla da Malatya ilinde bölgenin tanıtımı arttırılmalıdır.

Yapılabilecek bir başka çalışma ise çeşitli spor aktiviteler için bisiklet ve kayak yolları geliştirilerek bölgenin çekiciliği arttırılmalıdır. Rekreasyon turizminin geliştirilebilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanması için belediye desteğinin sağlanması oldukça önemlidir. Bölge turizm faaliyetleri sadece özel sektöre bırakılmamalıdır. Çünkü özel sektörde denetimlerin gevşetilmesi yüzünden plansız yapılaşma gibi ciddi sorunlar oluşabilmektedir. Bu durumu önlemek için belediye çalışmalarının da bölgede bulunması hayati derecede önemlidir.

Bölgede oluşan susuzluk, kuraklık, çevre kirliliği ve mesire alanındaki güvenlik konularında oluşan sorunların çözümü için belediye ve bölgedeki özel sektör temsilcileri arasında ortak bir çözüm merkezi mekanizmalarının kurulması gerekmektedir. İlin en önemli sulak alanlarının başında gelen bu mesire alanının sorunlarının çözümünde bir birliklik sağlanmalıdır.

Mesire alanı ve çevresi için yatırımların sağlanması da oldukça önemli bir konudur. Özellikle rekreasyon turizmi için önemli bir yere sahip olan bu bölgenin tarih ve kültür turizmi kapsamında değerlendirilebilecek Arslantepe Höyüğü ve müzesine entegrasyonun sağlanması çok önemlidir. İki bölgenin birbirine yakın konumda olması bu mesire alanı için alternatif bir turizm aktivite olanağı sağlamaktadır. Bunun için iki bölge arasında özellikle yürüyüş yolları düzenlenmeli ve bu yollar üzerinde yer alan ve kırsal turizm olanakları bulunan köyler de bu rotaya entegre edilmelidir. İki bölge arasında rehberler eşliğinde yürüyüşler düzenlenerek hem turizm çeşitliliği canlandırılabilir hem de bölge insanı için yeni iş olanakları oluşturulabilir.

4. TARTIŞMA

1-) Orduzu Pınarbaşı mesire alanındaki en önemli sorun, göl sularının tarımsal faaliyetlerde sulama amaçlı olarak kullanılmasıdır. Bu durum yaz aylarında gölün büyük bir bölümünün tamamen kurumasına neden olmaktadır. Belediye ekiplerinin gölün ortasına set çekerek gölün bir tarafının suyla doldurup diğer tarafını kurumaya terk etmesi bu önemli soruna çözüm olamayacaktır. Bu bölgede bulunan yerel halkın tarımsal faaliyetlerine devam etmesi de hayati bir durumdur. Bu yüzden hem gölün kurumasını engellemek ve sürdürülebilirliğini sağlamak hem de bölge insanının tarımsal faaliyetlerine devam edebilmesi için bölgeye yakın bir konumda bulunan Karakaya Barajı'ndan su temin edilmesi bölgenin geleceği için önemli olabilecek bir projedir.

2-) Mesire alanın çevresi ve gölde görülen bir başka önemli sorun ise kirliliktir. Bu mesire alanı ve göl gerek ziyaretçiler gerekse de piknik yapan insanlar tarafından çok kirletilmektedir. Göl sularının kurumasıyla birlikte meydana gelen kirlilik gün yüzüne çıkmaktadır. Başta pet şişe, tabak, bardak, oyuncak eşyaları, süs eşyaları gibi çok sayıda plastik maddeler ziyaretçiler tarafından göl kenarı veya göletin içine bırakılmakta ve bu durum göletteki canlıların hayatını tehlikeye attığı gibi ciddi bir görüntü kirliliği de oluşturmaktadır. Gölet ve mesire alanında temiz bir şekilde sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için öncelikle bölgede çalışan insanların ve ziyaretçilerin bu konu hakkında bilinçlendirilmesi, uyarı levhalarının yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bunun yanında belediye ekiplerinin görevlendirebileceği güvenlik görevlileri, gölet çevresinde tedbir alarak oluşabilecek kirlilik ortadan kaldırılmalıdır. Aksi halde çok fazla ziyaret edilen bir yer olduğu için çevre kirliliği çok yüksek boyutlara ulaşarak alanda bir çevre felaketine neden olabilir.

3-) Bölgede görülen bir başka sorun ise yapılaşma faaliyetlerinin yoğunlaşmasıdır. Bölgede gerçekleştirilen her türlü yapılaşma faaliyetleri gölet ve mesire alanın doğallığına zarar vermektedir. Özellikle 2010'lu yıllardan sonra özel ve devlet okul binaları, düğün salonları, öğrenci yurtları ve spor tesisleri gibi resmi ve resmi olmayan kurum binaları mesire alanı çevresinde yapılmaya başlanmıştır. Bu durum korunması gereken bu alanın yapılaşma faaliyetleriyle kuşatılmasına ve sınırlarının

gelecekte olası bir daralmaya yol açmasına neden olabilir. Bu sorunu ortadan kaldırmak için bölgede gerçekleştirilen yapılaşma faaliyetlerinin durdurulması ve denetimlerin sıklaştırılması gerekmektedir.

Fotoğraf 9: Mesir alanı içinde bulunan yapılaşma faaliyetleri

4-) Yaşanan önemli sorunlardan biri de bölgenin doğal bitki örtüsünü oluşturan bitki türlerinin kesilmesi ve yerine yöreye özgü olmayan türlerin ekilmesidir. Bu durum bitki örtüsü konusunda çeşitlilik arz ederken aynı zamanda bölgenin doğal bitki örtüsünün de yok olmasına neden olmaktadır. Özellikle 2013 yılından sonra bölgenin doğal bitki örtüsünü oluşturan dişbudak, söğüt ve sarıçamların kesilerek yerine çınar, yeşilçam ve karaçam ile çeşitli meyve ağaçlarının dikilmesi bu sulak alan ve çevresindeki doğallığa zarar vermiştir. Bölgenin bitki örtüsü bakımından zenginleştirilmesi ve doğallığının da korunması için bölgeye özgü olan ağaç türlerinin de tekrar yaygınlaştırılması gerekmektedir.

5-) Mesire ve piknik alanlarında görülen önemli bir sorun piknik malzemeleri ve yakılan ateşin küllerinin çimlerin üzerine gelişigüzel bırakılmasıdır. Bu durum özellikle göletin kaynağının bulunduğu tarafta daha ciddi sorun oluşturmaktadır. Bu tür sorunlarla baş edebilmek için belediye temizlik ekiplerinin denetim yapması şarttır. Ayrıca mesire alanının çevresine çöp kutuları yerleştirilerek insanların çevreyi kirletmesinin önüne geçilmelidir. Ayrıca çocukların piknik alanlarına tuvaletlerini yapmaları da bölgede kötü kokuların yayılmasına ve çevre kirliliğine neden olmaktadır. Bunu önlemek için tuvalet sayılarının yaygınlaştırılması gerekmektedir. Oysa bölgedeki tuvaletler sadece lunapark ve hayvanat bahçesinin içinde, kafelerde ve restoranlarda yer almaktadır.

6-) Mesire alanındaki önemli bir sorun ise kafe ve restoranlardaki yiyecek ve içecek fiyatlarının yüksek olmasıdır. Bu durum bölgeye gelen ziyaretçi ve turist sayısını olumsuz yönde etkilemektedir. Her ne kadar bölge turist ve ziyaretçiler için önemli bir çekicilik arz etse de yeme-içme fiyatlarının yüksek olması bölgenin ziyaretçi kaybetmesine yol açabilir. Örneğin bir kafede, bir soda ve limonatanın fiyatı 18 TL gibi yüksek bir rakamdır. Bu sebeple kafe ve restaurant fiyatlarının makul

seviyelere indirilmesi şarttır. Kafe ve restaurantlarda fiyatların düşürülmesi müşteri sayısını da olumlu yönde etkileyecektir.

7-) Gölette meydana gelen bir başka ciddi sorun ise boğulma olaylarıdır. Yazın kavurucu sıcaklarından bunalan çocuklar gölete yüzmek için girmektedirler. Bu durum zaman zaman gölette boğulma olaylarının meydana gelmesine neden olmaktadır. Sadece 2013 yazında ikisi Orduzu Pınarbaşı göletinde olmak üzere Malatya ilinde toplam 8 kişi boğularak can vermiştir. Aynı şekilde 2020 yılında 1 kişi 2021 yılında ise 2 kişi bu gölette boğularak can vermiştir (www.yenimalatya.com.tr). Bu gölet etrafında yer alan “*gölete girmek tehlikeli veyasaktır*” uyarı levhalarını dikkate almayan bazı ziyaretçiler gölde yüzmekte ve bazen bu dikkatsizlik ölümlerine sonuçlanmaktadır. Bu durumu önlemek için bölge insanı iyice bilinçlendirilerek gölette yüzmeye çalışan kişiler engellenmelidir.

8-) Pınarbaşı Mesire alanının çevresinde görülen ciddi bir sorun da çocuk dilencilerdir. Çocuklardan oluşan ve sayıları oldukça fazla olan dilenciler müşterileri ve ziyaretçileri rahatsız etmektedir. Bu durum özellikle yeni evlenen çiftler için sorun oluşturmaktadır. Çünkü evlenen çiftler doğal ortamda fotoğraf çekilmek için bu bölgeyi çok sık tercih etmekte ve genelde gelinlerin üzerinde de çeşitli altın veya değerli takılar bulunmaktadır. Bu dilenci çocukların bazen gelinlerin üzerinde yer alan takıları almak istemeleri tatsız görüntülerin oluşmasına neden olmaktadır. Bu olumsuz durumu önlemek için de polis ekiplerinin güvenlik kontrollerini sağlamaları ve çocuklardan oluşan bu dilenci gruplarını bölgeden uzaklaştırmaları gerekmektedir.

5. SONUÇ

Rekreasyon, insanların boş vakitlerini en iyi şekilde değerlendirmek amacıyla gerçekleştirdikleri aktivitelerdir. Bu faaliyetler esnasında insanlar eğlenmek ve dinlenmek amacıyla hareket ederler. Yürüyüş yapmak, tırmanmak, koşmak, balık tutmak, piknik yapmak bir rekreasyon aktivite sayıldığı gibi kitap okumak, sinema veya tiyatroya gitmek de bir rekreasyonel aktivitedir. Rekreasyonel aktivite alanları özellikle kalabalık nüfuslu büyükşehirlerde yaşayan insanlar için önemli bir dinlenme ve vakit geçirme alanlarıdır. Bu alanlardan biri ve aynı zamanda bu çalışmaya da konu olmuş olan Orduzu Pınarbaşı Mesire alanı, Malatya ilinin Battalgazi ilçesine bağlı Orduzu Mahallesi sınırları içerisinde bulunmaktadır. Bu sulak alan veya gölet aslında oluşumu bakımından doğal olmayıp, insanlar tarafından bir kaynak suyun önüne set çekilerek oluşturulmuş bir yapay gölettir. İnsanların bu göleti yapmalarının temel nedeni tarım alanlarına su temini sağlayabilmektir. Ancak günümüzde bu sulak alan fonksiyon değişimine uğrayarak önemli bir rekreasyon ve dinlenme alanı olmuştur. Gölet iki bölümden oluşmakta ve bu iki bölümün bir tarafında bulunan sular yaz aylarında tarımda sulama amaçlı kullanılmaya devam edildiği için göletin bir tarafı yaz ve sonbahar aylarında kurumaktadır. Orduzu Pınarbaşı Mesire alanının içinde bulunan bu göletin etrafında çeşitli turistik aktivite yerleri yer almaktadır. Bu aktivite alanları; fuar alanı, lunapark, dinlenme alanları, kır düğün salonları, kafe ve restaurant, hayvanat bahçesi, piknik yerleri, bisiklet sürme yolları, olimpik ve maraton yüzme havuzu, Malatyaspor spor tesisleri, kent ormanı, tabiat parkı, sandal turları, fotoğraf çekimi gibi çok çeşitli aktivitelerdir. Bu bölgeye gerçekleştirilen arazi çalışmasında mesire alanında

çeşitli sorunlar tespit edilmiş ve bu sorunlara çözüm olabilecek çeşitli öneriler de çalışmaya eklenmiştir.

6. KAYNAKLAR

- Akova, B. S., & Şahin, G. (2019). Turizmde Tarım Ürünlerinin Değerlendirilmesi: Muz Örneği. *XI. IBANESS Kongreler Serisi*, (s. 812-822). Tekirdağ.
- Akova, İ. (1998). Türkiye'de Turizm Sektörünün Olanakları ve Ekonomik Fonksiyonları. *Coğrafya Dergisi*, 0(6), 59-92. İstanbul
- Akova, İ. (1999). Alanya'nın Turizm Olanakları. *Coğrafya Dergisi*, 0(7), 183-207. İstanbul
- Akova, İ. (2000). Alternatif Turizm Olanaklarımız. *Coğrafya Dergisi* (8), 71-84. İstanbul
- Arnegger, J., & Herz, M. (2016). Economic and Destination Image Impacts of Mega-Events in Emerging Tourist Destinations. *Journal of Destination Marketing & Management*, 5, 76-85.
- Brabyn, L., & Sutton, S. (2013). A Population Based Assessment of The Geographical Accessibility of Outdoor Recreation Opportunities in New Zealand. *Applied Geography*, 41, 124-131.
- Çetin, A. K., & Şen, B. (2004). Seasonal Distribution of Phytoplankton in Orduzu Dam Lake. *Türk J Bot*, 28, 279-285.
- Ercan, F., & Civelek, M. (2020). Rekreasyon Faaliyetleri Kapsamında Etkinlik ve Festivallerin Destinasyon İmajına Etkisi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 653-664.
- Getz, D., & Page, S. J. (2016). Progress and Prospects for Event Tourism Research. *Tourism Management*, 52, 593-631.
- Göker, G. (2014). Rekreasyonda Yeni Trendler. A. Yaylı içinde, *Rekreasyona Giriş* (s. 190-195). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Göker, G., & Ünlüönen, K. (2019). Açık Alanda Yapılan Doğa Temelli Rekreatif Etkinlikler ve Destinasyon Markalaşması: Ilgaz Dağı Milli Parkı Örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(70), 774-789.
- Hall, C. M., & Page, J. S. (2002). *The Geography of Tourism and Recreation: Environment, Place and Space (Cilt 2): Taylor & Francis e-Library*, 2004. London and New York
- Hazar, A. (2003). *Rekreasyon ve Animasyon*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kelly, J. R. (1990). *Leisure (2. Edition)*. USA: Prentice Hall Publishers.
- McCool, S. F., & Moisey, R. N. (2001). *Tourism, Recreation and Sustainability: Linking Culture and Environment (Cilt 2)*. Cromwell Press, Trowbridge. UK.

Öztürk, S., & Aydoğdu, A. (2012). Ilgaz Dağı Milli Parkı'nın Rekreatyonel Olanakları. *I. Rekreatyonel Araştırmaları Kongresi*. Kemer, Antalya.

Shivers, J. S., & Delisle, L. J. (1997). *The Story of Leisure*. Australia.

şahin, İ., & Kocabulut, Ö. (2014). Sportif Rekreatyon Aktivitelerine Düzenli Katılımı Engellenen Faktörlerin İncelenmesi: Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 1(2), 46-67.

Timur, M. N., Çevik, S., & Kıyık-Kıdır, G. (2014). Etkinlik Turizmi: Kültür Başkenti Etkinliklerinin Başarı Unsurları Üzerine Bir Deđerlendirme. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2/1), 56-83.

İNTERNET KAYNAKÇASI

İnternet Kaynağı, (2021). Sezonun 8. boğulma olayı - Yeni Malatya Gazetesi
<http://www.yenimalatya.com.tr> › malatya › sezonun-8-...

İnternet Kaynağı, (2022). www.turgutozal.tabiat.gov.tr. Turgut Özal Tabiat Parkı, Malatya